

Transport & Trafik

NYHETSREVY • APRIL 2025

Utvecklingsstrategin för transportinfrastrukturen, Systemanalys för Stockholm-Mälardalsregionen, överlämnades till Ulrika Geeraedts, Trafikverket, vid en ceremoni på Barkarbys nya stationsbyggnad. Systemanalysen signerades av Mälardalsrådets ordförande, ordföranden i Mälardalsrådets infrastruktursamarbete En Bättre Sats och regionstyrelsens ordförande i de sju regionerna Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland och Gotland.

Stockholm-Mälardalsregionen enig om tydlig plan för transportinfrastrukturen

Med 850 000 pendlare, 150 miljoner ton gods och exportvärden om 530 miljarder kronor har regionerna i Mälardalsrådets infrastruktursamarbete enats om en uppdaterad utvecklingsstrategi för transportinfrastrukturen. Utvecklingsstrategin, Systemanalys för Stockholm-Mälardalsregionen, innehåller skarpa prioriteringar för vilka spår, vägar och farleder som behöver byggas och rustas upp till 2035. Planen signerades vid en ceremoni på Barkarbys nya stationsbyggnad i Järfälla den 25 oktober.

Eniga om utvecklingsstrategin för transportinfrastrukturen. Från vänster: Kristoffer Tamsons (M), ordförande i Mälardalsrådets infrastruktursamarbete En Bättre Sits och regionråd Region Stockholm, Aida Hadžialić (S), regionstyrelsens ordförande Region Stockholm, Meit Fohlin (S), regionstyrelsens ordförande Region Gotland, Mikael Andersson Elfgrén (M), regionstyrelsens ordförande Region Västmanland, Jens Sjöström (S), ordförande Mälardalsrådet och investeringsregionråd Region Stockholm, Marie Morell (M), regionstyrelsens ordförande Region Östergötland, Monica Johansson (S), vice ordförande för Mälardalsrådets infrastruktursamarbete En Bättre Sits och regionråd Region Sörmland, Andreas Svahn (S), regionstyrelsens ordförande Region Örebro län, Christoffer Öqvist (M), regionstyrelsens ordförande Region Sörmland och Helena Proos (S), regionstyrelsens ordförande Region Uppsala.

”Vi måste hålla ihop” – gemensam plan för infrastrukturen

Regionerna i Stockholm-Mälarenregionen har enats om en gemensam utvecklingsstrategi för transportinfrastrukturen: Systemanalys för Stockholm-Mälarenregionen innehåller prioriteringar för vilka spår, vägar och farleder som behöver byggas och rustas upp till 2035.

■ Planen signerades av regionstyrelsens ordförande i de sju regionerna vid en ceremoni på Barkarbys nya stationsbyggnad i Järfälla. I Systemanalysen betonas vikten av en välfungerande infrastruktur för Stockholm-Mälarenregionens utveckling. Jens Sjöström (S), ordförande för Mälardalsrådet och investeringsregionråd i Region Stockholm, underströk vid ceremonin:

– Idag markerar tillfället när vi lämnar vårt gedigna underlag till Trafikverket. Men det är också starten för vårt arbete att påverka regeringen. Vi ska skapa bättre förutsättningar för våra invånare och då måste vi hålla ihop över kommun- och regiongränserna. Tack till alla som ingår i arbetet, tack till Trafikverket och tack till Järfälla för fint värdskap idag.

Arbetet med systemanalysen har letts av Kristoffer Tamsons (M), Jens Sjöström (S) och Monica Johansson (S).

– Vi finns till för att underlätta för de 850 000 arbetspendlare som reser över en eller flera kommungränser för att komma till jobbet. För att det här ska fungera måste det finnas ett Mälardalsråd och ett brett infrastrukturarbete i En Bättre Sits. Idag är en historisk och stolt stund i en lång rad av tidigare segrar. Nu gäller

det att vi hjälps åt och kampanjar så att regeringens avsatta resurser landar i våra regioner. Kroka samman över partigränser och kommungränser för att göra våra prioriteringar till verklighet, säger Kristoffer Tamsons (M), ordförande i Mälardalsrådets infrastruktursamarbete En Bättre Sits och regionråd Region Stockholm.

Ulrika Geeraedts, planeringsdirektör på Trafikverket, tog emot systemanalysen och uttryckte sin uppskattning:

– Det här arbetet betyder mycket för oss på Trafikverket. Jag är imponerad av att sju län med regioner, kommuner, näringsliv och akademi har enats om tydliga prioriteringar och ställningstaganden för transporter. Vi kommer att ta med oss systemanalysen in i arbetet med planförslag, nationell planering och vidare.

Utvecklingsstrategi för transportinfrastrukturen

Systemanalysen bygger vidare på tidigare prioriteringar som Ostlänken Järna-Linköping, Fyrspåret Uppsala-Stockholm och E4 Förbifart Stockholm. Den innehåller även nya investeringsbehov som måste åtgärdas till 2035, samt politiska ställningstaganden för transportsystemets utveckling. Bland dessa finns ett förstärkt trimningspaket för utveckling av den storregionala

tågtrafiken och pendeltågtrafiken, nya infrastrukturprioriteringar kring exempelvis Mäljarbanan, Svealandsbanan och Hallsbergs gods- och personbangård. Dessutom föreslås avveckling av stationsavgiften vid Arlanda C, höjt tak för trimningsåtgärder och förbättrad tillgänglighet för Gotland.

Monica Johansson (S), vice ordförande för Mälardalsrådets infrastruktur-samarbete En Bättre Sits och regionråd i

Region Sörmland, betonade kontinuiteten i arbetet:

– Ännu en gång har vi enats bakom en gemensam plan för infrastrukturen. Vi vilar på våra tidigare principer om att lagt kort ligger, som att Ostlänken och andra viktiga sträckor ska komma på plats på utsatt tid. Samtidigt höjer vi blicken mot det som behöver komma till för att bygga Stockholm-Mäljarregionen och i förlängningen hela Sverige starkare.

Systemanalysen i korthet

Ingångna avtal och beslutade åtgärder måste genomföras

- **Ostlänken:** Ny järnväg Järna-Linköping, med tillhörande stationer.
- **Ostkustbanan Uppsala till länsgränsen Stockholm/Uppsala:** Två nya spår på sträckan Uppsala-länsgränsen Stockholm/Uppsala, dvs. fyra spår hela sträckan Stockholm-Uppsala.
- **Mäljarbanan Tomtebodav-Kallhäll:** Utbyggnad till fyrspår mellan Tomtebodav och Kallhäll.
- **Godsstråket genom Bergslagen Hallsberg-Degerön:** Utbyggnad till dubbelspår.
- **E4 Förbifart Stockholm:** Ny sträckning från Kungens kurva till Häggvik.
- **E22 Förbifart Söderköping:** Ny sträckning och mötesfri väg väster om Söderköping.
- **Tvärförbindelse Södertörn:** Ny väg och stärkt kapacitet i anslutning till Norviks hamn.
- **Hjulstabron:** Ny bro som möjliggör utvecklade godstransporter på Mälaren och krävs för att dra full nytta av genomförda investeringar i Södertälje sluss, farleder i Mälaren samt Västerås och Köpings hamnar.

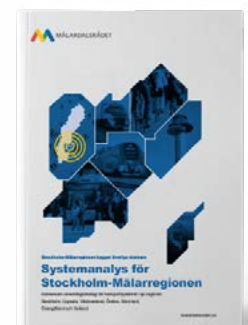
Prioriterade infrastrukturinvesteringar inför kommande planperiod

- **Förstärkt trimningspaket** i nära samverkan med Trafikverket för att möjliggöra den storregionala tågtrafik som regionerna genom bland annat Mälardalstrafik bedriver, inklusive utveckling av pendeltågtrafiken och anpassning till nya och längre fordon.
- **Ostkustbanan:** Ny station för regionaltåg i Solna, med anslutning till pendeltåg, tunnelbana och spårväg samt åtgärder för bättre vändkapacitet, utökad fordonsupställning och serviceplattformar på Uppsala central.
- **Mäljarbanan:** Kapacitet för utökad trafik på sträckan Kolbäck-Hovsta genom fullständigt dubbelspår, till nytta även för en utökad trafik på Svealandsbanan. Därtill ombyggnad av spår genom Örebro samt ny bro över spår och ombyggnad av spår vid Västerås resecentrum för att hantera kapacitetsbrister och frigöra kapacitet för gods.
- **Svealandsbanan:** Kapacitet för utökad trafik på sträckan Folkesta-Rekarne, till nytta även för trafiken med UVEN samt för att knyta samman Eskilstuna kombiterminal med Mäljarhamnarna. Därtill åtgärder i och omkring Eskilstuna för att hantera kapacitetsbrister för en utvecklad person- och godstrafik.
- **Hallsberg gods- och personbangård:** Ökad kapacitet på rangerbangården och personbangården, vilket är en förutsättning för ökad andel gods på järnväg samt för att möjliggöra trafik med längre tåg.
- **E4:** Utökad kapacitet norr om Förbifart Stockholm och till Arlanda, som annars blir en flaskhals i en redan hårt belastad infrastruktur.

Prioriteringar för transportsystemets utveckling

- Säkra Gotlands tillgänglighet.
- Avveckla stationsavgiften vid Arlanda C.
- Höj taket för trimningsåtgärder.
- Finansiera/hantera steg 1- och 2-åtgärder.
- Etablera en eller flera järnvägstekniska övningsanläggningar.

Samtliga dessa behöver vara åtgärdade innan 2035.

Systemanalysen överlämnades till infrastrukturministern på Transportforum.

Från vänster: Maria Nimvik Stern, generalsekreterare Mälardalsrådet, Jens Sjöström (S), ordförande Mälardalsrådet och infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD) med medarbetare.

Pendlare reser med Mälartåg. Foto: Mälardalstrafik.

Pendlingen ökar i Stockholm-Mälardalen

Arbetspendlingen ökar i Stockholm och Mälardalen. Det märks särskilt i trafikstråk som Uppsala-Stockholm, Eskilstuna-södra Stockholms län och norra Stockholms län-Västerås. Totalt pendlar nu 850 000 invånare över kommungränserna för att komma till jobbet. Det visar en rapport från Mälardalsrådet. Nu ökar trycket på regering och riksdag att satsa på regionens infrastruktur, så att pendlarna kan lita på sina spår och vägar.

■ – Arbetspendlingen ökar stadigt och Stockholm-Mälardalen utvecklas alltmer till en sammanhållen arbetsmarknadsregion. För att möta framtidens behov måste vi satsa på att stärka kollektivtrafikens infrastruktur, särskilt i de större pendlingsstråken som Uppsala-Stockholm och Stockholm-Södertälje-Linköping. Det är avgörande

att regeringen och riksdagen tar sitt ansvar för att säkerställa en pålitlig kollektivtrafik, så att tågen går i tid, säger Anton Fendert (MP), ledamot i Mälardalsrådets infrastruktursamarbete En Bättre Sits och trafikregionråd i Region Stockholm.

Anton Fendert (MP).
Pressbild.

Vart fjärde år sammanställer Mälardalsrådet arbetspendlingen i Stockholm-Mälardalen. Underlaget bygger på statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) fram till 2022 och visar på en kraftig ökning av arbetspendlingen mellan Stockholm-

Mälardalen under de senaste åren. Framför allt mellan de största tätorterna som Stockholm, Uppsala, Västerås, Eskilstuna, Örebro och Linköping. Totalt handlar det om en ökning om 100 000 arbetspendlare (+13,3 procent), från 750 000 till 850 000 arbetspendlare mellan 2018-2022.

Ett exempel på ett starkt pendlingsflöde är stråket Uppsala-Stockholm. Mellan kommunerna Uppsala-Knivsta-Sigtuna-Upplands Väsby-Sollentuna-Solna-Stockholm har 155 000 boende sitt arbete i någon annan av dessa kommuner. Trafikstråket framhålls som prioriterat i Mälardalsrådets utvecklingsstrategi för transportsystemet. Bland annat vill regionerna att regeringen satsar på fyrspårsutbyggnaden mellan Uppsala och Stockholm. Ett annat exempel på ett starkt pendlingsstråk är Stockholm-Huddinge-Botkyrka-Södertälje-Strängnäs-Eskilstuna. Här har 105 000 boende sitt arbete i någon annan av dessa kommuner. Likvärdiga flöden finns i stråket söderut mellan Stockholm och Nyköping.

GODSDAGEN:

”Alltmer framträdande roll för godstransporterna”

Utan pålitliga och hållbara transporter stannar samhället. Varje år går 150 miljoner ton gods till, från eller genom Stockholm-Mälardalsregionen. Exportvärden om 530 miljarder kronor transporteras på regionens farleder, spår och vägar. För att öka effektiviteten och hållbarheten i transporterna samlade Mälardalsrådet ledande företrädare från Stockholm-Mälardalsregionens politik, akademi och näringsliv till den årliga Godsdagen den 28 november.

Kristoffer Tamsons (M), ordförande Godstransportrådet i Stockholm-Mälardalsregionen och regionråd Region Stockholm, Helena Sundberg, regional direktör Trafikverket Östra regionen samt Rami Yones, regional direktör Trafikverket Mellersta regionen, på Godsdagen.

■ – Godsdagen visar att inget transportslag ska glömmas bort när vi talar om godset. Vi står inför ett allvarligt världsläge och måste vara enade i kontakterna med andra parter i Sverige och omvärlden, säger Kristoffer Tamsons (M), ordförande Godstransportrådet i Stockholm-Mälardalsregionen och regionråd Region Stockholm.

Mälardalsrådet och Trafikverket driver sedan 2021 det storregionala

Godstransportrådet för att utveckla effektiviteten och hållbarheten i regionens transporter. Trafikverkets regiondirektörer Helena Sundberg och Rami Yones presenterade arbetet inför den kommande nationella transportplanen, där prioriteringar för landets spår, hamnar och vägar fastställs.

Transporterna i Stockholm-Mälardalsregionen präglas av stora godsflöden, men kapacitetsbrister på järnvägen är en

utmaning. Martin Darelid, utredningsledare Trafikverket, presenterade analyser av järnvägskapaciteten mellan Sverige och Danmark inför Fehmarn Bält-förbindelsens färdigställande 2030. De största bristerna finns på landinfrastrukturen i Skåne och Småland, särskilt norr om Hässleholm.

FRÅN ANALYS TILL HANDLING:

Kampanja för Stockholm-Mälardalsregionens transporter!

Stockholm-Mälardalsregionens framtida transporter står i centrum för kampanjen inför den nationella infrastrukturplanen. Genom Systemanalys för Stockholm-Mälardalsregionen, utvecklingsstrategin för Stockholm-Mälardalsregionens transporter, finns en tydlig plan för vilka spår, vägar och farleder som behöver byggas och rustas upp till 2035. Mälardalsrådet samlar aktörer från politik, näringsliv och akademi för att tillsammans driva arbetet framåt.

På kampanjsidan enbattresits.se finns argument och material att använda för att kunna bidra till kampanjen.

Mälardalsrådet kartlägger kritiska yrken inom transportsektorn

80 representanter från politik, akademi, näringsliv och myndigheter samlades på Skavsta utvecklingsområde för att diskutera kartläggningen.

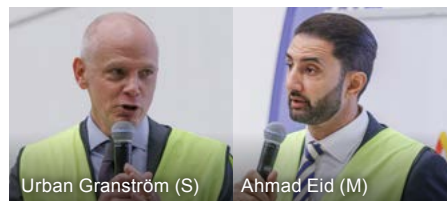
Foto: Björn Dahlgren/Mälardalsrådet.

Brist på arbetskraft hotar transporterna i Stockholm-Mälardalsregionen. Den 30 januari samlades drygt 80 ledande företrädare från politik, akademi, näringsliv och myndigheter på Skavsta utvecklingsområde för att ta del av Mälardalsrådets nya kompetenskartläggning. Rapporten belyser kritiska bristyrken inom järnväg, vägtrafik, sjöfart och flyg – en utmaning för Sveriges största trafiknav med hundratusentals vardagspendlare och stora godsvolymer.

■ – Stora samhällsviktiga infrastrukturinvesteringar görs i Stockholm-Mälardalsregionen, men utan rätt kompetens riskerar planerade satsningar att utebli eller försenas. Detsamma gäller för driften, underhållet och trafikeringen. Regeringen måste ge myndigheterna i uppdrag att satsa på samhällsbyggnadsutbildningar. Fortfarande saknas järnvägstekniska övningsanläggningar i Stockholm-Mälardalsregionen, säger Jens Sjöström (S), ordförande Mälardalsrådet och investeringsregionråd Region Stockholm.

Stockholm-Mälardalsregionen är en kunskapsintensiv region med stor betydelse för hela landets samhällsutveckling. Mälardalsrådets nya rapport visar kritiska yrken och utbildningar för Stockholm-Mälardalsregionens transporter och vad som behöver göras för att möta kompetensutmaningarna. Bland bristyrkena finns anläggningsprojektörer, signal-, marin- och flygtekniker.

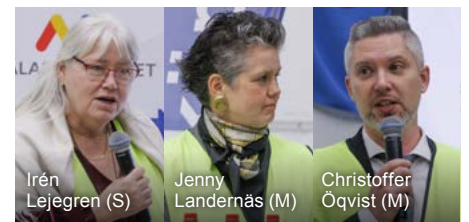
Den nya kompetenskartläggningen presenterades i Nyköping på Skavsta utvecklingsområde, där det finns fordonsutbildningar för bland annat lastbilsmekaniker och flygtekniker. Sedan hösten 2024 erbjuder Campus Nyköping även en järnvägsutbildning inom signalteknik. Vårdarna för arrangemanget, Urban Granström (S), kommunstyrelsens ordförande i Nyköpings kommun och Ahmad Eid (M), kommunstyrelsens vice ordförande Nyköpings kommun, betonar vikten av samverkan.

– Det storregionala samarbetet inom Mälardalsrådet ger oss både uppbackning och trygghet, vilket är avgörande för att Ostlänken ska bli verklighet, säger Urban Granström (S).

– Kompetensförsörjning är en av våra viktigaste frågor. Nyköping har tagit ansvar genom att starta en signalteknikerutbildning, som stärker kompetensförsörjningen och bidrar till hållbar utveckling, understryker Ahmad Eid (M).

För att trygga framtidens transportinfrastruktur föreslår Mälardalsrådet flera åtgärder för en stärkt kompetensförsörjning av transportsektorn. Bland annat bättre samordning och prognoser, bättre utbildningsmöjligheter och åtgärder för en ökad genomströmning på samhällsbyggnadsutbildningarna.

– Att så många företrädare samlats visar hur viktig kompetensförsörjningen är. Vi måste stärka utbildningsvägarna och satsa på järnvägstekniska övningsanläggningar, men långsiktiga lösningar krävs på nationell nivå för att undvika förseningar i infrastruktursatsningar, säger Irén Lejegren (S), Region Örebro län.

– Vi måste säkerställa att fler får möjlighet att utbilda sig inom de bristyrken som rapporten identifierar, tillägger Jenny Landernäs (M), Region Västmanland.

Christoffer Öqvist (M), regionstyrelsens ordförande i Region Sörmland, betonar:

– Utan rätt kompetens riskerar utvecklingen att bromsas. 7 av 10 rekryteringar av signaltekniker sker här, och vi måste satsa på utbildning och rekrytering – det är en nationell fråga.

Rapporten togs emot av bland andra Magnus Wallerå, generaldirektör för Myndigheten för yrkeshögskolan, Henrik Dider, HR-direktör på Trafikverket, Elin Kebert, expert på kompetensförsörjning på Byggföretagen, Caj Luoma, chef för kompetensförsörjning på Transportföretagen och Helena Jerregård, vice rektor för samverkan, Mälardalens universitet.

Kompetenskartläggningen i korthet och vad som behöver göras

- Omfattande arbetspendling och stort behov av godstransporter ställer höga krav på Stockholm-Mälardalens infrastruktur- och transportsystem.
- I regionen sker stora investeringar i projekt som Ostlänken, Förbifart Stockholm och Mälardalsbanan.
- Utan rätt kompetens riskerar planerade satsningar utebli eller försenas och trafikeringen hotas. Ett exempel är inom järnvägen där 7 av 10 rekryteringar av signaltekniker planeras till Stockholm-Mälardalens regionen de kommande åren.
- Inom trafikeringen pekar Transportföretagen på bristen på bland annat bussförare och sjöbefäl.

För att möta utvecklingen behövs ...

- Bättre samordning och prognoser. Trafikverket måste ta ledartröjan i samordningen av samhällsbyggarnas kompetensförsörjning och säkerställa kvalitativa prognoser för framtidens kompetensbehov tillsammans med SCB.
- Bättre utbildningsmöjligheter. Trafikverket måste få uppdrag att etablera en eller flera järnvägstekniska övningsanläggningar i Stockholm-Mälardalens regionen.
- Sänka risker för utbildningsanordnare inom YH – ersättningen behöver matcha kostnaderna.
- Bättre förutsättningar för utbildningsanordnare inom YH så att utbildning startas.
- Satsningar på lärocentrum för att fler ska få tillgång till utbildning.
- Bättre genomströmning på samhällsbyggnadsutbildningarna. Exempelvis slutför enbart 4 av 10 sin utbildning för att bli marintekniker.

Läs kartläggningen på Mälardalsrådets hemsida.

Vad tar du med dig från dagen i Nyköping och den nya rapporten?

Hans Wennberg (MP), regionråd, Region Uppsala

– Dagen i Nyköping och den nya rapporten, gav mig ytterligare förståelse för och kunskap om de behov och utmaningar som transport- och infrastrukturen både har och står inför för att klara av att vara del av den nödvändiga gröna omställningen. Det är viktigt att näringsliv, offentlig sektor och politik ges möjlighet att träffas på det här sättet för att skapa möjligheter för samsyn och förståelse.

Anna af Sillén (M), riksdagsledamot

– Att politiskt samarbete över såväl region- som partigränser är viktigt för att nå framgång i viktiga frågor för Mälardalen. Och att det är fara i dröjsmål – åtgärder, som exempelvis en övningsanläggning i Nyköping, måste till stånd snarast för att klara underhåll och nybyggnation av infrastrukturen.

Henrik Dider, HR-direktör, Trafikverket

– Vi på Trafikverket har nu påbörjat arbetet med regeringsuppdraget "stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen inom järnvägssektorn". Mälardalsrådets rapport är en av flera viktiga pusselbitar i arbetet. Det krävs samarbete och idéer från alla håll för att stärka kompetensförsörjningen inom järnvägssektorn i framtiden och vi tar med oss ett stort engagemang från Stockholm-Mälardalens regionen inför det fortsatta arbetet.

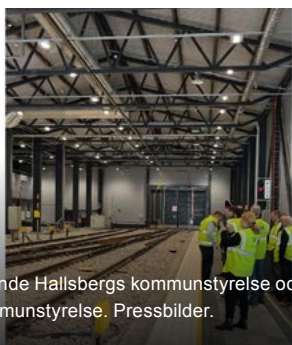
Per Larsson (KD), regionråd, Region Östergötland

– Dagen i Nyköping gjorde det ännu en gång tydligt hur mycket bättre vi kan lyckas med kompetensförsörjningen inom transportsektorn, när vi arbetar tillsammans mellan regioner, lärosäten, myndigheter och andra aktörer.

Utbildningsatsningar i Hallsberg och Nyköping prisades som Årets Mälardarling(ar)

Magnus Andersson (S), ordförande Hallsbergs kommunstyrelse och Ahmad Eid (M), vice ordförande Nyköpings kommunstyrelse. Pressbilder.

■ Hallsberg och Nyköping utsågs till Årets Mälardarling(ar) 2024 för kommunernas arbete med att utveckla och satsa på kompetensförsörjningen inom järnvägen i Stockholm-Mälardalens regionen.

Årets Mälardarling är en utmärkelse från Mälardalsrådet till en aktör som genom sitt engagemang bidrar till att utveckla Stockholm-Mälardalens regionen.

Välkommen till Mälartinget

8–9 MAJ I ÖREBRO

Pressbild

Mälartinget är Mälardalsrådets viktigaste mötesplats och samlar årligen runt 300 deltagare från regioner, kommuner, akademi och näringsliv. **På årets Mälarting i Örebro – där vägar, människor och idéer möts – kommer du närmare nya kunskaper och större perspektiv.** Programmet tar upp gemensamma storregionala frågor inom infrastruktur, transporter och kompetensförsörjning och arbetet för en fortsatt stark och hållbar utveckling. Värddar är Örebro kommun och Region Örebro län.

Läs mer och anmäl dig på www.malardalsradet.se/malartinget

Studiebesök under Mälartinget

På Mälartinget bjuder Örebro kommun och Region Örebro län in till intressanta studiebesök: busstur med Citylinjen Bus Rapid Transit (BRT), stadsvandring genom Örebros grönområden, kompetensförsörjning på KomTek, och hållbara logistiklösningar på Pilängen.

Foto: Håkan Riseberg/Region Örebro län

Foto: Jessica Jeppson/Region Örebro län

Pressbild

Pressbild

Mälardalsrådet driver medlemmarnas frågor för konkreta resultat inom infrastruktur, kompetensförsörjning och internationella jämförelser. Vi samlar Stockholm-Mälardalsregionens kommuner och regioner till en dynamisk mötesplats för politik, näringsliv och akademi.

Läs mer på www.malardalsradet.se.

Redaktör: Johan Hjelm, Mälardalsrådet. Text: Mälardalsrådet.

Layout: Proud Power Agency. Foto: Aksel Örn Ekblom/Mälardalsrådet, där inget annat är angivet.

Ansvarig utgivare: Maria Nimvik Stern, Mälardalsrådet.

MÄLARDALSRÅDET

malardalsradet.se